

ČDJ a SVP

ČDJ a SVP

... když dítě, které se teprve učí češtině jako druhému jazyku (ČDJ), má zároveň další speciální vzdělávací potřeby (SVP), např. některou specifickou poruchu učení.

Kdy mám jako pedagog zbystřit? Co poukazuje na fakt, že se nejedná jen o nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka, ale o další SVP, a je tudíž vhodné doporučit návštěvu PPP s přihlédnutím nejen na odlišný mateřský jazyk, ale na další SVP, nebo SPC?

Desatero všímavého pedagoga

1. **OHLEDUPLNOST:** Vždy zohledníme nutnou dobu k adaptaci. Teprve pak si všimneme, jestli žák/dítě vykazuje obtíže v následujících oblastech, samozřejmě vždy s ohledem na jeho věk a dosavadní vývoj.
2. **KONCENTRACE:** Je dítě/žák schopen se soustředit? Vykazuje stále motorický neklid, nebo naopak ulpívá pohledem (zahledí se), nebo se zcela ponoří do jediné činnosti? Jak rychle se unavuje?
3. **HRUBÁ MOTORIKA:** Jaká je celková obratnost dítěte, jeho schopnost v balančních cvičích, koordinace jeho pohybů?
4. **JEMNÁ MOTORIKA:** Jaká je motorika rukou, prstů, mluvidel, jak dobře ovládá koordinaci oko - ruka? Má obtíže v grafomotorice? Jak mu jde sebeobsluha (např. knoflíky při oblékání apod.)?
5. **ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ:** Jak si plánuje dítě/žák řešení zadaných úkolů a problémů? Ví, nebo má vlastní představu o tom, čím začít a jak postupovat? Dokáže dodržet pracovní postupy a směrovost (zleva doprava, shora dolů)? Jak zvládá sebeorganizaci?
6. **PAMĚŤ, UČENÍ, MYŠLENÍ:** Má dítě/žák obtíže se zapamatováním si viděného a slyšeného i po dostatečném opakování? Jak se dítě učí nápodobou? Rozumí souvislostem a aplikuje nově naučené věci? Má dlouhodobé obtíže s určitou dovedností?
7. **ZRAK A SLUCH:** Jak dobře vnímá a rozlišuje dítě/žák barvy, tvary, rozklad celku a detaily? Umí určit shody a rozdíly? Vnímá a reprodukuje rytmus? Sluchově rozlišuje mezi zvuky?

8. **ÚROVEŇ HRY:** Obzvláště v předškolním věku si všimněme, jak se dítě zapojuje do skupiny vrstevníků, jak s nimi interaguje při volné hře a jak citově prožívá tyto vztahy a případné konflikty.
9. **POZOROVÁNÍ:** Je to naším nejdůležitějším nástrojem. Pozorujeme dítě/žáka ve školním prostředí, při výuce a řízených činnostech, ale také mezi vrstevníky, tj. o přestávce a při volné hře. Také můžeme žáka pozorovat v situacích, kdy mluví s rodiči, příp. se spolužáky, kteří hovoří jeho mateřským jazykem, a všimnout si, jestli se chová jinak, nebo vykazuje naopak podobné obtíže jako při komunikaci v češtině.
10. **SPOLUPRÁCE S RODIČI:** Zeptáme se rodičů, jestli nemá dítě/žák rovněž obtíže ve svém mateřském jazyce a domácím prostředí, jestli správně artikuluje v mateřském jazyce, jestli tvoří správně věty a tvary, jakou má slovní zásobu. Má obtíže si vybavit některé pojmy? Vyjadřuje se pohotově?